

TÜRKİYE'DE İHALE EDİLEN ANCAK YURT DIŞINDA YAPILAN İHALE KONUSU İŞLERDE ASGARİ İŞÇİLİK HESABI YAPILMAYACAKTIR

ÖZET

Türkiye'de ihale edilen işveren tarafından yurt dışında yaptırılan ihale konusu işler için işyeri dosyası tescil edilmiş veya devamlı mahiyetteki bir işyeri dosyası üzerinden işlem yapılmış olsa dahi, söz konusu işe ilişkin olarak asgari işçilik araştırması yapılmaması gerekmektedir.

İhale konusu işin faaliyet süresi içinde bu işin bildirildiği işyeri dosyasından SGK' ya borcunun bulunmaması, işveren hakkında kayıt dışılıkla ilgili ihbar veya şikayet olmaması, Kanunum işverene yüklediği diğer yükümlülükler nedeniyle SGK ile herhangi bir ihtilafın ortaya çıkmaması kaydıyla, varsa sadece bu işe özgü tescil edilmiş işyeri dosyasının işleminden kaldırılması, ihale makamlarınca teminatın iadesi aşamasında işverenden SGK tarafından düzenlenmiş teminat iade yazısının istenmesi halinde, söz konusu yazı talep üzerine SGK tarafından verilecektir.

YURT DIŞINDA YAPILAN İHALE KONUSU İŞLERDE ASGARİ İŞÇİLİK HESABI:

Türkiye' de ihale edilen ve yurt dışında yapılan ihale konusu işlerde asgari işçilik hesabı yapılıp yapılmayacağına ilişkin tereddütleri giderecek ilgili mevzuat bölümünde belirtilen düzenleme yapılmıştır.

5510 sayılı Kanun'un 85'inci maddesinin;

-Birinci fıkrasında, "*İşverenin, işin emsaline, niteliğine, kapsam ve kapasitesine göre işin yürütümü açısından gerekli olan sigortalı sayısının, çalışma süresinin veya prime esas kazanç tutarının altında bildirimde bulunduğu tespit halinde, işin yürütümü açısından gerekli olan asgarî işçilik tutarı; yapılan işin niteliği, kullanılan teknoloji, işyerinin büyüklüğü, benzer işletmelerde çalıştırılan sigortalı sayısı, ilgili meslek veya kamu kuruluşlarının görüşü gibi unsurlar dikkate alınarak tespit edilir. Söz konusu tespitler, Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurları tarafından yapılır.*"

-İkinci fıkrasında, "*Kamu idareleri, döner sermayeli kuruluşlar kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ile bankalar tarafından ihale mevzuatına göre yaptırılan işlerden ve özel nitelikteki inşaat işlerinden dolayı bu işleri yapan işveren tarafından yeterli işçilik bildirilmiş olup olmadığı Kurumca araştırılır.*"

hükümleri yer almaktadır.

5510 sayılı Kanun'un "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinde; sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortasından yararlanacak kişiler, işverenler, sağlık hizmeti sunucuları ile bu Kanunun uygulanması bakımından gerçek kişiler, her türlü kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile tüzel kişiliği olmayan diğer kurum ve kuruluşların kapsam dahilinde olduğu hüküm altına alınmıştır. Anılan hüküm gereği, Kanun'un uygulanmasında esas alınacak faaliyetlerin, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde gerçekleştirilmiş olması gerekmektedir.

Bununla birlikte, 5510 sayılı Kanun'da Türkiye Cumhuriyeti sınırları dışında gerçekleştirilen faaliyetler bütünüyle kapsam dışı bırakılmamış, bazı istisnai durumlar için sınırlı düzenlemelere yer verilmiştir. Özellikle Kanun'un 5'inci maddesi ile, ülkemizle sosyal güvenlik sözleşmesi bulunmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt dışına götürülen Türk işçilerinin sigortalılığı düzenlenmiş; 10'uncu maddede, geçici görevle yurt dışına gönderilen sigortalıların sosyal sigorta hak ve yükümlülüklerinin devam edeceği hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, 81'inci maddenin birinci fıkrasının (i) bendi ile, yurt dışındaki özel sektör işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen sigortalılar için belirli koşullar dâhilinde prim teşviki uygulanabileceği belirtilmiştir. Hal böyle olmakla birlikte, Kanun'un yurt dışındaki çalışmaları konu alan özel hükümlerinde olduğu gibi, asgari işçilik uygulamasının dayanağını oluşturan 85'inci maddede de, bu uygulamanın yurt dışında gerçekleştirilen işlere uygulanabileceğine yönelik herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği görülmektedir.

Asgari işçilik uygulaması, işin Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde fiilen gerçekleştirilmesini esas almakta olup yurt dışında yapılan işler bakımından, 5510 sayılı Kanun'da bu yönde açık bir düzenleme bulunmaması ve kanunların mülkiliği ilkesi gereği Türk sosyal güvenlik mevzuatının ülke dışında doğrudan uygulanabilirliğinin bulunmaması nedeniyle, söz konusu işler hakkında asgari işçilik araştırması yapılması mevzuat çerçevesinde mümkün bulunmamaktadır.

Bu bakımdan, kamu idareleri, döner sermayeli kuruluşlar kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ile bankalar tarafından ihale mevzuatına göre yaptırılan ve işin fiilen Türkiye Cumhuriyeti sınırları dışında gerçekleştirilmesi durumunda, işverenin Türkiye'de kurulu olması, ihale makamının Türkiye'deki bir kamu kurumu olması veya işte Türkiye'den götürülen/görevlendirilen personelin bulunması gibi unsurlar, 5510 sayılı Kanun'un 85'inci maddesi kapsamında asgari işçilik araştırması yapılabilmesi için tek başına yeterli bir hukuki dayanak oluşturmamaktadır.

Bu çerçevede, Türkiye'de ihale edilen işveren tarafından, yurt dışında yaptırılan ihale konusu işler için işyeri dosyası tescil edilmiş veya devamlı mahiyetteki bir işyeri dosyası üzerinden işlem yapılmış olsa dahi, söz konusu işe ilişkin olarak asgari işçilik araştırması yapılmaması gerekmektedir.

İhale konusu işin faaliyet süresi içinde bu işin bildirildiği işyeri dosyasından SGK' ya borcunun bulunmaması, işveren hakkında kayıt dışılıkla ilgili ihbar veya şikayet olmaması, Kanunum işverene yüklediği diğer yükümlülükler nedeniyle SGK ile herhangi bir ihtilafın ortaya çıkmaması kaydıyla, varsa sadece bu işe özgü tescil edilmiş işyeri dosyasının işleminden kaldırılması, ihale makamlarınca teminatın iadesi aşamasında işverenden SGK tarafından düzenlenmiş teminat iade yazısının istenmesi halinde, söz konusu yazı talep üzerine SGK tarafından verilecektir.

Saygılarımızla...

[07.08.2025 Tarihli 122453230 Sayılı SGK Genel Yazısı ...>>>](#)